mis pidi Taani kuningale kuuluma mitme mässus surma saanud isiku pärandusena. 3 päeva hiljemini lööb Viljandi komtuur Goswin v. Herike (vt.) Eesti talupoegade vägesid Tallinna all. Seisund on sedavõrt kriitiline, et Eesti maavalitsus peab kõige paremaks Saksa ordu poole üle minna: lahingule järgnenud päeval saadetakse P. j. t. volitustega ordu vägede laagrisse paluma kaitset ähvardavate sündmuste vastu. Oli karta rootslaste pealetungi, mille vastu Tallinna maavalitsus poleks suutnud end kaitsta, oli seega karta, et Taani kaotab alandaval viisil Eestimaa hertsogkonna. Ainult ordult võis abi oodata, ja seepärast paluvad saadikud ordut võtta kaitsja osa enda peale, mille väljendusena Goswin v. Herike võiks saada Rakvere asehalduriks. Selle ettepanekuga kavatseti nähtavasti ülemvõimu veel edasi säilitada Tallinna maavalitsusele. Kuid arvat. ei leppinud ordu võimukandjad, esijoones v. Herike, selle ettepanekuga, ja juba järgm. päeval, 16. V, jõuti Eestimaa vasallide ja ordu vahel kokkuleppele, mille järgi ülemvõim siirdus täitsa ordu võimukandjaile. Otsustamata jääb küsimus, kas juba need mööndused, mida Harju-Viru vasallid olid sunnitud tegema, iseenesest kõrvaldasid P. tema juhtivalt kohalt või loobus ta sellest vabatahtlikult. Kokkuleppe järgi sai Liivimaa ordumeister Eestimaa kaitsjaks ja valitsejaks. Ta võttis vastu Tallinna ja Rakvere lossi nendele kuuluvate maadega, mis kõik pidid säilitatama Taani riigile ja viimasele tagasi antama selle järel, kui Taani ordule tehtud kulud tasub. — P. hilisem saatus on täitsa tundmata ja ta nimi ei esine rohkem tolle aja säilinud ja tuntud allikais.

UB II; Bunge, Herzogth. Estl.; A. v. Gernet, Die Harrisch-Wirische Ritterschaft unter d. Herrschaft d. Deutsch. Ordens (1893); K. Höhlbaum, Zur deutsch-dänischen Geschichte d. J. 1332—46 (Hansische Geschichtsbl. 1878); C. Schirren, Verzeichniss livländ. Geschichtsquellen in schwed. Archiven u. Bibliotheken (1861).

A. R. C.

PARIK, Jüri, tulundustegelane, sünd. 4. IV 1889 Viljandimaal Uue-Võidu v. Lutsu talu omaniku pojana, õppis aa. 1906—09 H. Treffner'i gümnaasiumis Tartus ja alates a. 1910 Tartu ülikooli õigusteaduskonnas, mille lõpetas a. 1914. Aa. 1912—14 oli ta »Postimehe« toimetuse liige, teotses aa. 1914—18 Tartus advokaadina ja siirdus 1918. a. lõpul elama Tallinna. P. oli aktsiaselts »Silva« asutajaid ja valiti a. 1921 selle seltsi direktoriks, mis kohal toimib tänini (1928), olles valitud ühtlasi a.-s. semendivabrik »Asserin'i« juhatuse esimeheks ja a.-s. Kommertspanga nõukogu esimeheks. P.-u asutada ja juhtida olevad ettevõtted on Eesti tulunduse alal suuremaid ja tähtsamaid, eriti metsa ümbertöötamise ja väljaveo-äri »Silva«, milles töö-hooajal ametis umb. 2000 inimest. Poliitilisel alal on P. osa võtnud Eesti Ajut. Maanõukogu ja I Riigikogu töist, kuhu viimasesse ta oli valitud põllumeestekogude nimekirja järgi. — P. on peale selle avaldanud rea õigusteadusliku sisuga artikleid mitmes ajalehes ja ajakirjas ja oli mõnda aega »Postimehe« kaasande »Kodaniku käsiraamat« ja EÜS-i kalendri »Sirvilauad« toimetajaks.

J. M.

PARIKAS, Peeter, fotograafia ja kinematograafia tegelane, sünd. 4. IV 1889 Pilistvere klk. Kabalas, õppis Põltsamaa klk.-koolis ja Eesti Aleksandri linnakoolis, täiendades hiljemini enda haridust erateel. Aa. 1909—10 viibis ta välismaal moodsa fotograafiatööstusega ja pildikirjastusega tutvumise otstarbel, õppis m. s. Berliini ja Müncheni vastavais kutsekooles ja võttis ette õppereisi Saksamaale ja Austriasse. 1910. a. lõpul asutas ta koos venna Georg Joh. P.-ga Tallinnas fotograafia-ateljee ja pildikirjastuse, mis m. s. on valmistanud ja müügile lasknud hulga ülesvõtteid silmapaistvamaist tegelasist, tähtsamaist sündmusist ja kodumaa kenamaist maastikest ning linnadest. P. sulest on ilmunud artikleid foto- ja kinematograafia alalt; koos vennaga on ta avaldanud »Fotograafia õpperaamatu« (Tallinna, 1911, II tr. 1923). Eesti tutvustamise alalt on mainitav P. avaldatud pildialbum »Eesti pildis ja sõnas« (Tall., 1923). Samuti on ta püüdnud kodumaa filmiasjandust, eriti filmitööstust edendada, olles »Estoonia Filmi« osaühisuse asutajaid (1919) ja senini (1928) selle juhatuse esimees. Oma kutsetöö kõrval on P. seltskondlikust elust osa võtnud, teotsedes juhatuse liikmena »Estoonia« seltsis, Tall. Eesti Muuseumi ühingus ja Eesti Fotoklubis.

J. M.

PARROT, Georg Friedrich, avalik ja ülikoolitegelane, teadusmees, sünd. 5. VII 1767 ukj. siis Württembergile, praegu Prantsusmaale kuuluvas Mömpelgardis (Montbéliard) arsti pojana, õppis aa. 1782–86 Stuttgartis Karliakadeemias, mis äsja oli saanud ülikooli õigused, tulundusteadusi, matemaatikat ja füüsikat, oli 1786–88 Normandias koduõpetajaks, elatas end 1788—95 Karlsruhes ja Offenbachis eratundide andmisega ja tuli a. 1795 Liivimaale koduõpetajaks Võnnu lossi omaniku Karl v. Sivers'i perekonda. Juba noorelt tähelepanu äratanud oma töödega praktilise füüsika ja mehaanika alal, avaldas P. Riias a. 1795 anonüümse brošüüri »Ueber eine mögliche oeconomische Gesellschaft in und für Livland« ja valiti 1796. a. ellukutsutud Liivimaa Üldkasuliku ja Ökonoomilise